

ERZURUM VE ÇEVRESİNDEKİ HASTALARIN İMPLANTOLOJİYE YAKLAŞIMI

Yrd. Doç. Dr. Ümit ERTAŞ*

Arş. Gör. Dt. M.Cemil BÜYÜKKURT**

Arş. Gör. Dt. Sinan TOZOĞLU**

Prof.Dr.Ertunç DAYI *

THE ATTITUDE OF PATIENTS IN ERZURUM PROVINCE TO IMPLANTOLOGY

ÖZET

Bu çalışma, Erzurum ve çevresindeki hastaların, ülkemizin bir çok yoresinde rutin uygulama alanı bulan dental implantlara bakış açılarını belirlemek amacı ile planlandı. Çalışmamızda Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesine başvuran, üniversite mezunu olan ve olmayan toplam ikiyüz hastaya dental implantlara yaklaşımlarını belirlemek amacıyla anket formları verildi. Sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirildi.

Neticede gerek yüksek öğrenim yapmış olan, gerekse yapmamış olan hastaların implantoloji hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları görüldü. Implantoloji hakkında hastalara yeterli bilgi verildiği takdirde hastaların implanta bakış açıları değişecek ve implantın kullanım yaygınlaşacaktır. Bu konuda diş hekimlerine önemli görevler düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: İmplantoloji, Diş hekimi, Hasta

ABSTRACT

This study was planned to determine the perspectives of the patients in Erzurum province on implantology that have been applied routinely in certain regions of our country. Two hundred patients, visited Ataturk University, Dentistry Faculty participated in this study. While some of the patients were university graduates, the others did not. A survey was given to them to find out their current knowledge and perceptions about implantology.

As a result of this study, it was found that neither patients who had university degree nor those who didn't have, had little or no knowledge about implantology. It is recommended that patients are needed to be informed about implantology by dentists. If this is succeeded, patients' perspectives and their knowledge can change positively and implantology can be used commonly.

Keywords: Implantology, Dentist, Patient

GİRİŞ

Yaşam içinde insanların mutluluklarını kısıtlayan etkenlerden birisi de daimi dişlerin kaybıdır. Yaşları ne olursa olsun hem erkek hem de bayanların sahip oldukları köprüleri, parsiyel ve total protezleri ve mevcut dişsizlik durumları nedeniyle özgüvenlerinde eksiklikler meydana gelmektedir. Kimileri konuşma güçlükleri ve estetik problemlerden yakınırken, kimileri de protezlerin sebep olduğu sestem, protezlerin mobile-

tesinden hatta protezlerinden kaynaklanan irritasyon ve ağrıdan şikayetçidirler. Bu durumlar bireylerin görünüşlerini etkiler ve kendilerini daha yaşlı hissetmelerine sebebiyet verir. Ayrıca bu kişiler sosyal hayat içinde yemek yeme, konuşma, gülme ve hatta toplantılara katılma gibi faaliyetlerde de isteksizlik gösterirler.¹ Şimdilerde dental implantlar bu problemleri çözmede etkin bir rol oynamakta^{1,2} ve insan hayatını daha sevimli bir hale getirmektedir.¹

*Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
** Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi Anabilim Dalı

Dental implant, proteze desteklik sağlamak için maksilla veya mandibulaya cerrahi olarak yerleştirilen, spesifik olarak dizayn edilen bir yapıdır.³ Kullanılan materyaller ilgili dokular tarafından kabul edilebilen doku dostu metal veya seramikten yapılmaktadır.^{4,5} Diş implantlarıyla ilgili ilk bulgunun milattan sonra 600'lü yıllarda, Mayalara ait olduğu bildirilirken, günümüzdeki anlamıyla dental implantların 19. yy sonlarından itibaren diş hekimleri tarafından yapıldığı belirtilmiştir. 1960'larda implantların başarıları henüz kanıtlanmamış olmasına rağmen, hastaların taleplerinden dolayı, bu materyaller o tarihten itibaren yaygın olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada amacımız, özellikle son yıllarda rutin uygulama alanı bulan implantolojiye ilimiz ve çevresindeki hastaların bakış açılarını araştırmaktır.

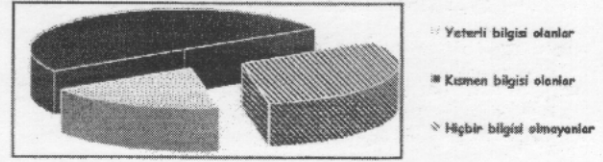
MATERYAL VE METOD

Erzurum ve çevresinde yaşayan kişilerin dental implantlar ile ilgili görüşlerini almak için 20 değişik soru içeren anket formları düzenlendi. Çalışmaya yüzer kişiden oluşan 2 grup dahil edildi. Bu gruplardan ilki yüksek öğrenim yapmış kişilerden meydana gelmekle birlikte diğer grup yüksek öğrenim yapmamış kişilerden oluşmaktaydı. Elde edilen sonuçlar tanımlayıcı (descriptive) istatistik kullanılarak incelenip histogram ve daire (pie) grafiklerinden yararlanılarak bulgular yüzde olarak ifade edildi.

BULGULAR

Çalışmamıza katılan kişilerin yaş ortalaması 33.7 idi. Bu kişilerin 100'ü, yüksek öğrenim yapmış olup diğer 100'ü ise ilk ve orta dereceli okullardan mezun olmuş bireylerdi.

Anketimize katılan bireylerden implant hakkında bilgisi olduğunu söyleyenlerin oranı, yüksek öğrenim yapmış olanlarda %19 iken, yüksek öğrenim yapmamış olanlarda %12 idi. İmplant hakkında kısmen bilgim var diyenlerin oranı, üniversite eğitimi yapmış olanlarda %51 iken, diğer grupta ise %30 idi. İmplant hakkında hiçbir bilgim yok diyenlerin oranı ise, üniversite mezunlarında %30 iken üniversite mezunu olmayanlarda %58 idi. (Şekil .1)

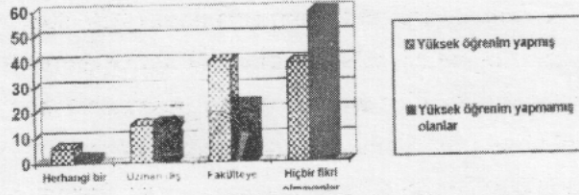
Şekil 1. Ankete katılan kişilerin implant hakkındaki bilgileri

İmplantın halk arasında ne adla bilindiğini araştırmak için yönelttiğimiz soruda yüksek öğrenim yapmış olanların %38'i, diğer gurubun ise %17.5'i gömme veya çakma diş olarak bildiklerini belirtirken, üniversite mezunu olanların %32'si ve diğer gurubun %24.5'i implantı vida ile çeneye tutturulmuş protez olarak tanımladılar.

İmplantın maliyeti konusunda üniversite mezunu olanların %18'i, diğer gurubun da %8'i bilgileri olduklarını belirttiler.

İmplantı nerede yaptırabilecekleri hususunda yüksek tahsil yapmış olanların %6'sı, diğer gurubun ise %2'si herhangi bir diş hekimine yaptırabileceklerini düşünürken, üniversite mezunu olanların %14'ü ve diğer gurubun %16'sı uzman bir diş hekimine yaptırabileceklerini belirttiler. Üniversite mezunlarının %40.5'i, diğer gurubun ise %23'ü diş hekimliği fakültesini implant yap-

tırabilecekleri bir yer olarak tercih ederken, hiçbir fikri olmayanların oranı, üniversite mezunlarında %39.5, diğer grupta ise %59 idi (Şekil .2)

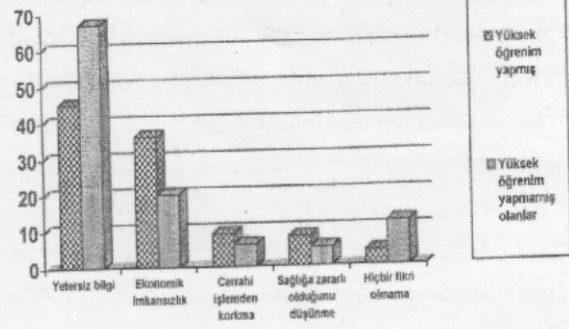

Şekil 2. Araştırmaya katılanların implantı nerede yaptırabilecekleri hususundaki görüşleri

Yüksek öğrenim yapmış olanların %30'u, diğer gurubun ise %15'i, implantın yapım sonrası risk taşıdığını belirttiler. İmplantın sağlığa zararlı olduğunu düşünenlerin oranı, üniversite mezunlarında %15, diğer grupta ise %10 idi.

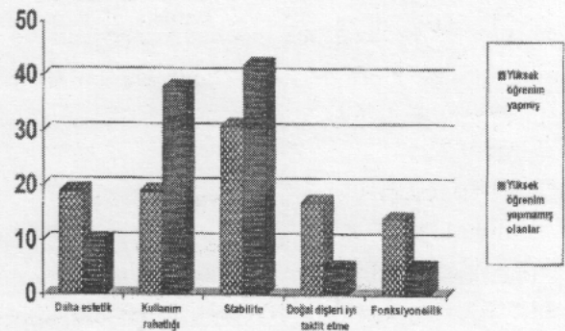
İmplant yaptırmış birini görenlerin oranı, üniversite mezunlarında %17, diğer grupta ise %5 idi. Yüksek öğrenim yapmış olanların %64'ü, diğer gurubun %45'i implant yaptırmayı zor bir işlem olarak düşündüklerini ifade ettiler.

Hastalara, "imkanlar ve şartlar elverdiğinde implant yaptırırsanız bunu niçin tercih edersiniz?" diye sordüğümüzda üniversite mezunlarının %19'u, diğer gurubun %10'u estetiği ön planda tutmuşlardır. Yüksek öğrenim yapmış olanların %19'u ile diğer gurubun %38'i, kullanım rahatlığından dolayı implantı tercih edeceklerini belirtirken; protezlerinin sabit olmasını ön planda tutma oranı, üniversite mezunlarında %31, diğer grupta %42 idi. İmplantı, doğal dişleri daha iyi taklit ettiği için tercih edenlerin oranı ise üniversite mezunlarında %17 iken, diğer grupta %5 idi. Yüksek öğrenim yapanların %14'ü, diğer gurubun %5'i daha fonksiyonel olmasını neden olarak gösterdiler.(Şekil .3)

Şekil 3. İmplantı tercih nedenleri

Hastaların implant yaptıramama nedenlerini sordüğümüzda ise yüksek öğrenim yapmış olanların %45'i, diğer gurubun %67'isi yetersiz bilgiye sahip olmalarını neden gösterdiler. Ekonomik imkansızlıklar nedeni ile implant yaptıramayanların oranı üniversite mezunlarında %36 iken, diğer grupta %20, cerrahi işlemde korkmayı ileri sürenlerin oranı üniversite mezunlarında %9, diğer grupta ise %6 idi. İmplantın sağlığa zararlı olduğunu düşündüğü için yaptırmak istemeyenlerin oranı üniversite mezunlarında %8, diğer grupta %5 idi. Genel olarak baktığımızda, mevcut sağlık sorunları nedeni ile implant yaptıramayanların oranı ise %4 idi (Şekil .4).

Şekil 4. Araştırmaya katılanların implant yaptıramama nedenleri. Bu veriler ile birlikte implant yaptırmak

için ısrarcı olabileceğini belirtenlerin oranı yüksek tahsil yapmış olanlarda %47 iken, diğer grupta %26 idi. Şartlar ne olursa olsun hiç implantı düşünmeyeceklerini belirtenlerin oranı ise üniversite mezunlarında %53, diğer grupta ise %74 idi.

TARTIŞMA

Çalışmamızda, dental implantlar hakkında, Erzurum ve çevresinde yaşayan, yüksek tahsil yapmış olan kişilerin, yüksek tahsil yapmamış olanlardan daha fazla bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte dental implantın halk arasında yeterince bilinmediği anlaşılmakta, bulgular değerlendirildiğinde nasıl yapıldığı, maliyeti ve nerede yaptırılabilceği konusunda da fikir beyan edemeyenlerin sayısının fazla olduğu görülmektedir. Bunda hem diş hekimlerinin dental implantı hastaların tedavisi için bir alternatif olarak sıklıkla tercih etmemeleri ve bu konuda yeterince hastalarına bilgi vermemelerinin hem de hastaların konuya olan ilgisizliklerinin etkisi olduğunu düşünmekteyiz.

Erzurum ve çevresindeki diş hekimlerinin dental implantı, yapmayı arzu ediyor olmalarına rağmen, sıkça yapmadıkları yapılan bir araştırma ile ortaya konmuştur.⁶ İmplant bir ekip tarafından yapılmalıdır.¹ Anket katılımcılarının diş hekimliği fakültesini tercih etmeleri neticede olumlu bir durumdur. Kanımızca, hastaların implant yaptırmak için ısrarcı olmaları durumunda, implantı yapan ekip sayısında artış olacak ve dental implantlar bölgemizde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanacaktır.

Van der Wijk ve arkadaşları, fiyat olarak implantı preprotetik cerrahi ve akabinde protez yapımının maliyetiyle mukayese etiklerinde, ikisi

arasında tercih yapmanın güç olduğunu belirtmişlerdir.⁷

İmplantın sağlığa zararlı olabileceği ve işlemin zorluğu noktasında yüksek tahsil yapmamış olanların, yapmış olanlarla kıyaslandığında daha ilımlı olduklarını görmekteyiz. Bu duruma eğitim seviyesi yükseldikçe kişilerin yeterli bilgiye sahip olmadıkları takdirde yeni yaklaşımlara daha tedirgin bakmalarından kaynaklanabilir. Bununla birlikte, implant konusunda bilgilendirildikleri takdirde eğitim seviyesi yüksek olan kişilerin, implant yaptırmak için daha ısrarcı olabilecekleri de araştırmada görülmektedir.

ABD’de yapılan bir araştırmada hastaların daha iyi yeme içme ve konuşma fonksiyonlarını yapabilmek, daha iyi bir görüntümüne sahip olabilmek, özgüvenlerini artırabilmek ve daha stabil bir proteze sahip olabilmek için dental implantı tercih ettikleri belirlenmiştir.¹ Erzurum ve çevresindeki hastalar ise kullanımının rahatlığı, fonksiyonelliği ve daha stabil protez istenmesini implantı tercih nedenleri olarak belirtmişlerdir. Geleneksel protezlerin doğal dişlerin yerini tutamadığı ve hasta fonksiyonlarının %60’a yakını kısıtladığı tesbit edilmiştir. İmplant doğal dişlere yakın fonksiyon ve estetik sağlamaktadır.²

İmplant uygulamalarındaki başarılı sonuçlardan ve implantın getireceği avantajlardan toplumun haberdar edilmesi, gün geçtikçe korku ve endişeleri ortadan kaldırmakta ve implant yapımına olan tafebi artırmaktadır.¹ ABD’de 1983’ten beri implantın rutin kullanıldığı, 1986’da 115.000 implantın yerleştirilmiş olduğu, 1998’de 13.000’den fazla diş hekiminin, implant uygulamaları yaptığı belirtilmiştir.³ Kanımızca Erzurum ve çevresinde yaşayanlar implant konusunda bilgilendirilir ve implant yapımı için uygun ortamlar oluşturulursa bu bölgede de implanta olan talep

artacak, yapılan implant sayısında da bir artış meydana gelecektir.

KAYNAKLAR

1. <http://www.marylandfacialsurgery.com/oralsurgery/dentalimplants/htm>
2. Misch C., Contemporary Implant Dentistry. 1st ed., St Louis, 1993: 3-14
3. Scortecce G, Misch C, Benner K, Implants and Restorative Dentistry, 1st ed, London 2001, 2-6.
4. Peterson LJ, Ellis E, Hupp JR, Tucker MR, Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery, 3rd ed, St Louis, 1998: 355-2
5. Sandalı P, Oral İmplantoloji, 1st ed, İstanbul 2000: 1-5
6. Orbak R, Dayı E, Erzurum ve çevresindeki diş hekimlerinin implantolojiye yaklaşımı, Atatürk Üniv.Dış Hek.Fak.Derg.1999,cilt 9, sayı 1, 1-3.
7. Van der Wijk P, Bouma J, van Oort RP, van Waas MA, van 't Hof MA, RuttenFF., Cost-effectiveness analysis of dental implants, Ned Tijdschr Tandheelkd, 1996 oct, 103(10): 382-5.

Yazışma Adresi:

Dt. Sinan Tozoğlu

Atatürk Üniversitesi

Diş Hekimliği Fakültesi

Ağız Diş Çene Hastalıkları Cerrahisi

Anabilim Dalı

25240, Erzurum

Tel:0 442 231 2771

E mail: stozoglu@hotmail.com

stozoglu@atauni.edu.tr